

MIS LAP

Sietős ut. (Lásd a 263. lapon.)

17. szám. — 1877. Ára negyedévre 1 frt. 40 kr.

XIII. kötet.

-épület.
lat.

EGY KIS TÉVEDÉS.

— Elbeszélés. —

Pósta s épen távozott s Irénke, kezében levéllel, sietett be a szobába, hogy Emmikével együtt olvassák el a levelet, mert mindkettejüknek joguk van hozzá: a levél a mamácskától jött, ki apával együtt nagyobb utazást tettek a nyáron s most hazajövet Budapesten, a szép magyar fővárosban is hosszabb időre megállapodtak. Innen írták azt a levelet, melyet a két leányka ugyancsak nagy örömmel olvasott végig.

— Oh, kedves jó mamácska! kiáltá Irénke ujjongva. Milyen pompás lesz ez! Mi is meglátogatjuk a fővárost . . . és mindjárt holnap reggel utazunk, aztán mamáékkal együtt leszünk Budapesten, legalább egy hétig! A kedves Zsuzsi néniéknél leszünk szállva!

— Ez valóban pompás lesz, szólt Emmike épen oly örömmel. Csak a kis Laczikának baja ne essék, mialatt a dada velünk fölutazik Budapestre.

— Oh, attól nem kel félni . . . mamácska azt írja, hogy a dada kíséren minket s azon időre míg távol lesz a dada, Laczikát vigyük Mari nénihez, ki szívesen gondját viseli egy napig; mert a dada azonnal visszatér; holnapután reggel már itt lesz.

— Tulajdonképen nem is tudom, szólt Emmike, miért szükséges a dadának velünk jönni? Nem vagyunk mi olyan kis gyermekek . . . azt hiszem, minden baj nélkül eljutnánk Budapestre magunk is.

— Magam is azt hiszem. Csakhogy, tudod, kissé mégis bajos . . . Budapest

nagy város, mi nem ismerjük . . . ha megérkezünk, alig tudnánk hová fordulni.

— Oh, ez a baj nem érhet . . . hiszen itt írja mamácskánk, hogy a pályaudvarban várni fog reánk vagy apácska, vagy ha ő rá nem érne, Zsuzsi néniék öreg gazdasszonya . . . nem lesz gondunk semmire.

— Ez bizony jó volna . . . Akkor Laczika is itthon maradhatna . . . nem kellene alkalmatlanságot okozni senkinek . . . aztán még meg is gazdálkodjuk az uti költség egy részét, ha csak ketten fizetünk a vasuton és nem hárman . . . apácska különben is mindig int, hogy takarékosak legyünk. A pénzből, melyet itt küld a levélben, egy részt majd visszaadhatunk neki s ennek, tudom, örülni fog.

Ezt a két leány nagyon bölcs és helyes tervnek találta. El is határozták, hogy végrehajtják, de Emmikének akadály jutott eszébe.

— Mégis bajos lesz az, Irénke! mondá. Ha megmondjuk a dadának, mit írt mamácska, azt fogja akarni, hogy minden ugy is történjék; tudod, a dada szörnyen pontos.

— Az ám . . . pedig azt csak meg kell mondanunk, hogy elmegyünk . . . meg nem szokhatunk ruha nélkül, a szekrénykulcsok pedig nála vannak.

— Tudod mit? Én már kigondoltam, hogy rendezhetjük el a dolgot. Nem szólunk a dadának semmit, hanem szépen csöndben fogadunk kocsit, mely holnap reggel bevigyen a vasuti állomáshoz . . . a kocsit a kertajtóhoz rendeljük, senki sem fogja észrevenni, mikor utazunk el. A dadának pedig levelet hagyunk hátra,

hogy hirtelen el kellett utaznunk, küldje rögtön utánunk a ruháinkat.

— Nagyon jó lesz! De hol találunk kocsit?

— Oh, az mindjárt meglesz. Elsétálunk Márton gazdához... tudod, minap is ő vitt minket a városba, mikor apácska oda volt a mi lovainkkal. Egy-két forintért szívesen bevisz a vasuti állomáshoz, nincs messze.

— Jól van, menjünk rögtön hozzá és intézzük el.

A két leány azonnal hozzá is fogott a könnyelmű terv kiviteléhez. Márton gazda, ki fuvarral kereste kenyerét, természetesen nem sokat kérdezősködött, hanem megigérte, hogy másnap korán hajnalban ott lesz a kijelölt helyen, még pedig legszebb kocsijával; a leányok tehát nagy örömmel mentek haza s alig várhatták, hogy a nap és az éj elmuljon s indulhassanak a kellemes utazásra.

Az öreg dada csodálkozva látta a két leány furcsa magaviseletét, melyet egész este tanusítottak; mindig sugdostak, nevetgéltek s félrevonulva, nagy titokban tanakodtak; ha a dada mondott valamit, hogy holnap majd ezt meg azt fogják tenni, meglátogatják Mari nénit stb., Irénke és Emmike összenéztek és hangos kacajra fakadtak.

— Ha tudná a dada, hol leszünk mi holnap délután! sugta Irénke Emmikének.

— Hogy fog bámulni, ha majd olvassa levelünket!

És ismét nevetgéltek, úgy hogy az öreg dada, ki eddig szokva volt ahhoz, hogy még a nagyobb gyermekek is tiszte-

lettel viseltettek irányában, neheztelve mondá:

— Ejnye, kisasszonykák, micsoda viselet ez? Illik-é az, hogy így nevetgéljenek fölöttem?

— No no, kedves dada, me haragudjék! engesztelé Irénke. Nem akartuk bántani... nagyon jó kedvünk van, majd holnap megtudja az okát.

— Jobban szeretném, ha mindjárt megmondanák. Félek, hogy valami bolondos csinyen török a fejüket.

— Oh persze. Ellenkezőleg, igen okos dolgot fogunk végbeinni; nem vagyunk mi olyan kis gyermekek, hogy ne tudnók, mit cselezzünk.

Az öreg dada, megnyugodva abban, hogy majd holnap megtudja a leányok vidámságának okát, nem gondolt többé erre, hanem végezte dolgait, Irénke és Emmike pedig tovább sugdostak és nevetgéltek.

Végre beesteledett, lefeküdtek s nem-sokára mindenki mélyen aludt a házban. Csak a két leány volt még sokáig ébren; nem engedett nekik nyugtot az izgatottság, no meg egy kicsit a lelkiismeret is, mert mikor még egyszer végig gondolták, mit készülnék elkövetni, olyasmi is jutott eszükbe, hogy talán mégis csak jobb volna mindent úgy tenni, a mint mamácska parancsolta. De ez csak egy pillanatig tartott s még egymásnak sem akarták megvallani, mit gondoltak titkon, mert most már csupa makacsságból is meg akarták egymásnak mutatni, hogy nem ijednek vissza az egyszer elhatározott kalandos utazásról.

Még alig hasadt a hajnal s a két leány már talpon volt. Még a dada is mélyen aludt, mikor ők már teljesen felkészülve lábbujjhegyen kilopóztak a házból és a kerten át a kis ajtóhoz siettek. Márton gazda pontos volt: már ott állott kocsijával. Mikor a két leányt megpillantá, csodálkozva kérde:

— Hogyan, kisasszonykák, hát csak magukban jönnek? Talán bizony valami roszban török a fejéket?

Irénke s Em-mike ugyan-csak meg volt-ak akadva; lát-ták, hogy ha nem sikerül megnyugtani az öreg sze-kerest, egész tervük füstbe megy, nem vi-szi el őket. A fortélyos Irén-ke hamar föl is találta magát és így szólt:

— Oh, ne aggódjék Már-ton gazda! A vasuti állomáson találko-zunk nagynénénkkel s vele utazunk Bu-dapestre. Az állomásig velünk kellett volna jönni a dadának, de az éjjel kis öcsénk Laczika beteg lett, nem lehet ma-gára hagyni. Ugy gondoltuk tehát, hogy ezt a kis utat az állomásig megtehetjük magunk is, Márton gazda régi ismerős, majd vigyáz, hogy bajunk ne essék.

— No hiszen baj nem lesz, attól nem kell félni, szólt az öreg szekeres. — Tes-sék hát beülni és menjünk!

Beültek, Márton gazda lovai közé csapott s a kocsi gyorsan tovarobogott az országuton. Az öreg dada, mikor fölébredt és körülnézett, a két leánynak már csak hült helyét találta s ijedten szaladgált mindenfelé, kereste, kutatta őket, persze hiába. Végre kezébe akadt a levélke, me-

lyet a leányok hátrahagytak s melyen min-dent megirtak; de mikor ezt el-olvasta, akkor volt már igazán megijedve ahü öreg cseléd!

— Uram te-remtóm! Mi jutott eszökbe azoknak a sze-rencsétlen gyermekeknek. Most mit te-gyek? Oh, jaj! Mi lesz belő-lük! A szegény öreg dada bi-

zony nem tudott mihez fogni s kétségbeesve járt föl s alá. Ezalatt pedig a két leány foly-tatta utját Budapest felé, csak hogy nem épen egészen úgy, amint azt ők előre gon-dolták. A legelső, akivel meggyült a bajok. Márton gazda volt, a szekeres. Ez mikor három órai erős hajtás után a vasuti állomáshoz megérkeztek és a leányok leszáll-tak a kocsiról, így szólt:

A KIS VIGASZTALÓ. (Lásd a 266. lapon.)

— Igen ám, kisasszonykák de most baj van! Én azt hiszem, hogy valaki majd kíséri a kisasszonyokat, aki megfizeti a fuvarát, ... mert ingyen nem kocsikázunk ám! Ha magukban jöttek, hát csak fizessenek. Öt forint jár érte ... van-é pénzük?

— Oh, van bizony! szólt Irénke. Hanem öt forint ... az nagyon sok ...

— Micsoda? Sok? Ilyen nagy utért! Aztán ilyen szép kocsiban? Talán bizony mindössze sincs öt forintjok és mégis utra keltek?

— Oh persze! felelé Emmike büszkén. Van nem csak öt forintunk, hanem ötven is, ha kell.

— No akkor hát csak fizessék ki a tiz forintot, szólt a ravasz fuvaros.

A MÓKUS. (Lásd a 262. lapon.)

— Tiz forintot? Hiszen épen most csak ötről beszélt ...

— Ötről? Persze egy-egy fizet öt forintot ... összesen tizet.

— De hiszen az rettenetes! kiáltá Emmike ijedten.

— Mit? Talán nem akarják kifizetni? Majd meglássuk! Vagy fizetnek rögtön, vagy viszem mindkettejüket a bi-

róhoz, még pedig rögtön. No's, melyik tetszik?

A két leány szinte sápadt lett a nagy ijedtségtől. Soha sem volt még effélével dolguk s bár jól tudták, hogy a ravasz fuvaros megesalja őket, világért sem mertek volna ellenszegülni, hanem kifizették, amit követelt, csak hogy megszabaduljanak tőle.

Emmike meg nem állhatta, hogy nagy busan föl ne kiáltson:

— Ez nem épen jó gazdálkodás volt... a magunk lovain ingyen jöhettünk volna!

— Az igaz, szól Irénke. No de se baj, ezentul már minden jól lesz. Most siessünk a pénztárhoz jegyet váltani.

A pénztár körül sok ember tolongott, mindenki első akart lenni s egyik a másikat tolta, sürgette, mert mind félt, hogy lemarad a vonatról; Irénke nagy nehezen befurakodott a tömegbe, végre eljutott a pénztár elé és kért két jegyet Budapestre.

A pénztárnok, maga is türelmetlen levén a nagy sietségben, hevesen kérde:

— Jegyet? de melyet? Első, második vagy harmadik osztályut? Hamar!

Irénke ijedtében azt sem tudta, mit mondjon s hamarjában így szólt:

— Hát... hát... nem tudom... talán első...

— Itt van! szólt a pénztárnok. Két első osztályu jegy... az 30 forint.

(Folytatása következik.)

A MÓKUS.

(Képpel a 261. lapon.)

FÜRGE mint a mókus szoktuk mondani, ha valami nagyon eleven embert emlegetünk. És valóban a mókus az erdőnek legvidorabb és legélénkebb állatkája, nagy könnyűséggel ugrál egy fáról a másikra, néha két ölnyire is, a földre csak akkor megy le, ha megszomjazik. Ha ilyenkor valami zörej megijeszti, villámgyorsan szökken a legközelebbi fához s egy pillanat alatt már fönt van a sűrű lombok között; nincs oly sima dereku fa, amelyre

fel ne tudna kuszni, — mert karmai rendkívül élesek. Az ugrásnál nagyon segíti lombos és hosszú farka, ezt kiterjeszti a levegőben, mi által teste fenntartatik, mintha repülne; ha levágjuk farkát, félakkorát sem bír ugrani.

A mókus különösen a bükkös erdőköt szereti, meg az olyanokat, melyekben mogyoró terem; bükkmakk, mogyoró és a fenyőtoboz magvait szereti leginkább; mikor eszik, két hátsó lábára ül s a mogyorót vagy fenyőtobozt kezeibe véve, sebesen forgatja és rágja éles fogaiival, míg el nem jut a beléhez. Mindennek csak a magvát szereti, annyira, hogy az almát szét darabolja, csak hogy a magvakhoz juthasson, az almának azt a részét pedig, a melyet mi eszünk, mind eldobálja. Ha azonban a szükség kényszeríti, mint tavaszkor, midőn magvak még nincsenek, vagy a téli napokon, midőn a hó belepte a földet, szivesen megeszi a fák rügyeit és hajtásait s a bogycát is, miáltal kárt is tesz. Nyáron gombákat is keresgél, sőt az ide-odakóborlás közben talált madárfészkeket sem kiméli, a tojásokat és fiatalokat is megeszi. A mókus tehát nem olyan ártatlan állat, mint az ember gondolná.

A mókus jól tudja, hogy az erdőn nem mindenkor terem a mogyoró és más gyümölcs, azért gondoskodik is magáról s a szük időkre elrak magának élelmi szereket a fahasadékokba, odukba, gyökörek közé, kövek és bokrok alá a földbe s egyik lakásába, — mert e gondos és kényelmet szerető állatnak több lakása is van.

A mókus ismeri az erdőnek minden zegét-zugát; kikutatja, ahol csak egy elhagyott varju- vagy szarkafészek van s azt azonnal elfoglalja; kibéleli mohhal és zuzmókkal s készen van a lakás. Legjobban szereti a szarka fészket, minthogy ennek fedele is van s oldalai ki vannak tapasztva sárral. Ezt rendszeren állandó lakásává alakítja, míg a többiek csak

ideiglenes tartózkodási helyül, mint betérők szolgálnak neki, ha például a vihar meglepné vagy üldöztetnék. Állandó lakást különben egészen újat is épít, gallyakból, mohokból, zuzmókból, melyet az eső ellen fődéllel is ellát. A mohot nyálával keni be, lábával teszi és ragasztja s fejével nyomkodja oda, hogy sima legyen. Az ilyen kastélynak van egy bejárása és egy rejtett kijárása, mely mohhal van betéve s csak szükség esetében nyitattik meg. Ideiglenes lakásul a fa-odukat is fel szokta használni. Minden mókusnak legalább 3—4 ideiglenes betérője s egy családi kastélya van.

A családi kastély az ő fő nyugvó helye és fiait is ebben neveli föl. A mókusnak 3—7 fia van egyszerre, melyek 9 napig vakok. A kicsinyek gyorsan nőnek s szeretnek a lombok közt játszódni. Juniában másodszor is vannak kicsinyei. A kicsinyek sokáig együtt maradnak az anyjukkal, vele tesznek kirándulásokat.

A mókus fiatal korában könnyen megszelidül, gazdáját ismeri, nevét megérti s a lizelgést, simogatást szívesen fogadja; de később nem lehet benne bizni, mert ha korosabb, akkor harapós lesz s metsző fogával érzékeny, sőt veszélyes sebeket is ejthet. A fogságban nem szabad neki keserü mandulát adni, mert ez rá nézve méreg.

Ha az erdőben nyugalom és csend van, naponta többször tisztogatja és nyalogatja magát, mosakodik. Az éjjelt mindig otthon, lakásában tölti. Az esőt, szelet, vihart nem szereti, előre megérzi s még jókor fészkebe vonul. Sokszor többen is összebujnak egy fészekbe, a bejárásokat jól betömöszölik s ott maradnak míg a vihar el nem vonul. Nyáron dél tájban, mikor a nap nagyon melegen süt, a mókus fészkeben alszik. Télen nagy hidegben is fészke nyújt menedéket. Ha az idő enyhébb, akkor elhagyja fészket s megke-resgéli az őszkor elrejtett eledeleket vagy a fák rügeit csipegeti le.

A mókusnak is vannak ellenségei: egyike ezeknek a róka, melynek azonban ritkán sikerül a szemes és ferge állatkát megkaparítani; mert a mint ez a rókát megpillantja, abban a pillanatban a fán terem s a róka többé nem követheti. Veszélyesebbek a ragadozó madarak, a sasok, ölyvek, baglyok; de a mókus ezek ellen is ügyesen védi magát, még pedig úgy, hogy a fa derekán köröskörül szalad; a levegőben röpködő madár nem követheti oly gyorsan s így mókuskánk megmenekül. Legveszedelmesebb ellenségei a nyuszt és a nyest, mert ezek szintén ügyesen tudnak a fán mászni s a megszorult mókusnak nincs más menekvése, mint a magasból, sokszor több ölnyről is, leugrani a földre és felszökni egy más fára.

A mókus sűrű szőrű bundáját prémnek lehet használni, farkának hosszú szőréből ecsetet készítenek. Szegényebb emberek megeszik a husát is.

SIETŐS UT.

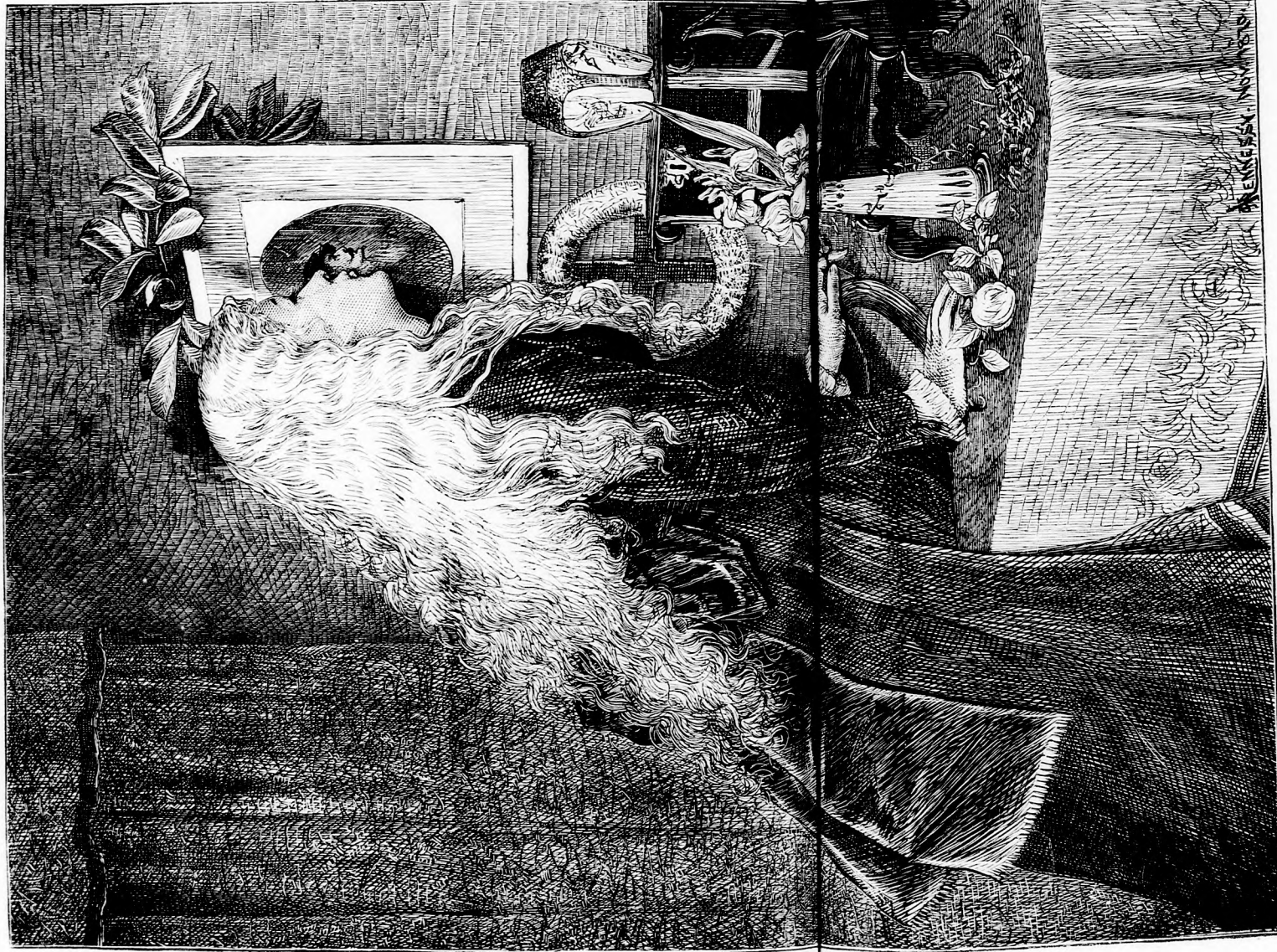
(Képpel a czimlapon.)

HAH, mi dobog?
Hopp, mi galopp?
Ugy biz a, Málsika
Vágtat amott.

Hopp no felém,
Kis szelevény!
Hadd vigyen engem is
El az ölen.

Nagy sietőm,
Ninesen időm,
Ott a találka a
Szezei tetőn.

Ott Kati már
Egy hete vár.
Áll a szüret s morog,
Dörg a mozsár.

A HEGY mögött ledlodozik

S bus ködbe vész a nap,
Feltűn a hold; sugározik
Szíved halottinak.

A hervatag lomb már lehull,
Már fonyogad fűs bokor,
A halmokon sorban kigyul
A vezgyő lámpa-sor.

Sír-fenekén, a domb alatt
Nyirkos rögbök ölén:
Ott porladozik a halott,
Hamvad a drága lény!

Óh bátyám, mért hagytál te itt,
Ki támaszon valál,
Vezetve nyugod lépteit! . . .
Mért vitt el a halál?

Óh, háromszoros árva én!
Itt állok egyedül,
Bizonytalan, vak sors kezén:
Szülék, testvér nélkül.

Mindig rólad gondolkodom —
Szívem sajog, szorult,
Gyujtottam gyertyát sírodon,
S tüztem rá koszorút.

S hogy fölesillant a gyertyafény:

A bánat engedett,
Intett felém édes remény
Hogy imám ért eget.

Barátom, jöltevöm nékem
A nagy Mindenható.
Ah, ő könnyített lelkemen,
A bánat-oszlató.

Mindig hiszek és szeretek
S mindig emel remény,
Bátyám, kedves arczképedet
Zölddel díszitem én.

A KIS VIGASZTALÓ.

(Képpel a 260. lapon.)

AGYBAN fekvő beteg vagyok,
 Jaj, hogy ki nem mozdulhatok!
 Betegszobám ablakán át
 Látom csak a lomb hullását.
 Betegszobám ablakán át,
 Hallgatom a kis madárkát.
 Vagy tán nem is kívül szóltál?
 Így titokban hozzám szálltál?

Ó te kedves, ó te drága
 Édes szavu kis madárka!
 Jövel, repülj a kezemre
 S füttyöréssz vidám kedvedre.
 Igen, ez az! Ez a dalom!
 Oly jól esik mikor hallom.
 Oh, esirípolj s mondd meg nekem:
 Mikor jö meg egésségem?

A SZARVASRÓL.

(Képekkel a 263. és 269. lapokon.)

TUDOM, nem igen sokan láttatok az erdőben vadon legelésző gim-szarvast, mert ezt látni nem könnyű dolog. A szarvas a mi erdeink legnemesebb, legszebb vadja, de nem igen sok van s többnyire a nagyobb erdők sűrűjében tartózkodik, ahol ugyancsak nehéz közelébe jutni.

A gim-szarvas körülbelül akkora, mint egy szamár, de tartása büszkébb, teste karesubb, lábai vékonyak és gyors futásra igen alkalmasak. A gyors futásra pedig szüksége van ám nagyon gyakran, mert sok az ellensége: a farkas, hiuz, medve nagyon szereti a szarvas-pecsenyét, de még inkább az emberek s ezért a szegény szarvast folyton üldözik a vadászok. Roppant gyorsasággal fut a szarvas árkon-bokron keresztül üldözői elől s néha meg is menekül, mert hallása, szag-

lása igen kitűnő, úgy, hogy az embert már 300 lépésről megérzi s így idejekorán menekülhet.

A szarvast vadászszák bőre, husa és agancsai végett. Bőréből igen jó keztü, nadrág, takaró készül, husa pompás sültet ad, agancsaiából pedig késnyelek, ruhataratók, gombok és százféle más apró disztárgyak készíthetők. — A szarvas nem mindig egyforma színű; nyáron sárgásbarna, télen barnás szürke.

Egyik sajátása a szarvasnak az agancsa. Első pillanatra úgy látszik, mintha a szarvasnak épen csak olyanféle szarva volna, mint a tehénnek, kosnak, kecskének; de nem úgy van ám, mert a szarv és az agancs nagyon különböznek egymástól, még pedig a következőkben:

1. A szarv egy águ — az agancs több águ.

2. A szarv két részből áll, u. m. szarvcsontból és szaruból, melyet le lehet róla vonni — az agancs csak kemény csontból áll.

3. A szarvon külsőleg nem lehet több részt megkülönböztetni, az agancson pedig könnyen lehet. Az agancsnak van egy alsó része, mely a homlokcsontból nő ki, ez a »rózsató«; felső részén egy bogas részt találunk, ez a »rózsa« s végre megkülönböztethetjük az ágakat. A legalsó ágat, mely a szeme fölött egyenesen kiáll, szem-bognak nevezik.

4. A szarv soha sem hull le, az agancs pedig tavasz közeledtével minden évben lehull, s a régi helyett új fejlődik, mindig nagyobb nagyobb.

Az agancs lehullásánál az ágak esnek le a rózsával együtt. A rózsató megmarad. A rózsatót szőrös bőr borítja, melybe ilyenkor számos ér jön s dusan táplálja vérrel, minek következtében az elkezd növekedni s belőle fejlődik az új agancs. A fiatal agancs szőrös bőrrel van borítva, lágy és forró, minthogy sok vér van benne. Ha az egész agancs kifejlődött, a vér he-

lyett las
 agancsból
 mely bor
 az ágakon

Ha
 van, ekkor
 vezik; a
 évben fe
 bak-nak
 romágu,
 négyágu
 águ, tize
 nek szá
 mondani

A s
 legnevez
 vas, me
 agancsa
 ban gör
 Nyakár
 vidékein
 nem lét
 bok ott
 azonban
 mókkal,
 lakosain
 nem is t
 ják szár
 nak vele
 karónak
 s beleib
 élok esa

A »
 mában k
 küldték
 Krausz

lyett lassanként csont rakodik le az agancsba s az erek elsorvadnak. A bőrt, mely borítja, a szarvas a bokrok között, az ágakon dörzsöli le.

Ha az első agancsnak csak egy ága van, ekkor az állatot nyársas baknak nevezik; a második agancs az állat harmadik évében fejlődik s már kétágu; ekkor villás baknak (II.) hívják; negyedik évben háromágu, keresztes bak (III.) ötödik évben négyágu, nyolczas bak (IV.) azután öt águ, tizes bak (V) stb. A szarvas éveinek számát agancsa ágaiból meg lehet mondani.

A szarvasnak sokféle faja van. Egyik legnevezetesebb az iram — vagy ren-szarvas, mely nagyobb a mi szarvasunknál; agancsa hengeres, hátrafelé áll és iv-alakban görbül felfelé, ellenben a vége lapult. Nyakáról sörény csüng le. Földünk északi vidékein él, a hol a ló és a szarvasmarha nem létezhet, mivel füvek és ehető lombok ott nem teremnek. A renszarvas azonban megelégszik mohokkal és zuzmókkal, melyeket a hó alól kikapar. Észak lakosainak egyedüli házi állata; nélküle nem is tudnának ott emberek élni. Befogják szánkáikba, terhet huzatnak s vadásznak vele; tejtét, húsát megeszik; bőrtét takarónak használják, ináiból varró czérnát s beleiből köteleket készítenek. A vadon-élők csapatokban legelnek.

REJTVÉNY.

*Két szótagból áll; növény,
Nincsen levele,
S az egészből készül urak
Jó eledele,
Végbetűjét ha elveted,
Ruháidra illesztheted.
Mert a ruha e nekül
Mint vitorla szétrepül.*

A »KIS LAP« XIII. köt. 12-ik és 13-ik számában közölt rejtvény megfejtését utólag beküldték még: Vamzer Károly, Schmidt Laura, Krausz Flóra.

CZIRMOS CZICZA KALANDJAI.

— Mese. —

HOL volt, hol nem volt, de egyszer valamikor egy nagy erdő szélén volt egy csinos kis házikó, melyben egy jó öreg asszony éldegélt csöndben és nyugodtan. Birt mindent, amire szüksége volt: a ház mellett szép kerteskéje, melyben mindenféle jó zöldség termett; az istállóban tehénkéje, mely mindennap pompás tejet adott; az udvaron csirkék, libák szaladgáltak; vasárnaponként volt jó tyukleves vagy libasült az asztalon s ha néha egy vendég, valami rokon vagy jó ismerős jött a házikóba, nem távozott étlen-szomjan a szíves háziasszony asztalától. A közeli erdőben száraz galy volt bőven és így téli időben vigan pattogott a tűz a nagy bubos kemenczében, nem kellett félni a hidegtől sem.

A jó öreg asszony azonban nem egymaga lakott a kedves házikóban, — volt egy lakótársa is, egy szép fehér czicza, mely épen most is szörnyen elgondolkozva feküdt ott a suton és épen nem látszott olyan elégedettnek, mint asszonya. Mi baja volt Czirmosnak?

Nagy baja volt; ő legalább azt hitte, hogy oka van szomorkodni, hogy ő a legszerencsétlenebb cziczák egyike. Ez a furcsa gondolat pedig furcsa módon is támadt benne.

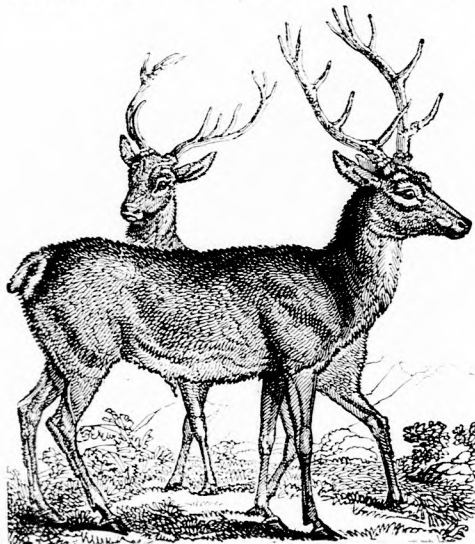
A házikó közelében álló nagy fák egyikén egy vén holló ütötte föl tanyáját. Hires és nevezetes holló volt ez, nem olyan mint a többi; életét nem töltötte a vadon erdőben, hanem az erdő tulsó oldalán emelkedő pompás kastélyban, mely-

nek asszonya egy gazdag öreg grófné volt. Ennek a szolgálatában állott Holló ur számos évekig ezzel dicsekedett is mind-

untalan; arról azonban mélyen hallgatott, hogy mért cserélte föl ezt a fényes állást mostani szerény helyzetével ott a fa tetején. Egyik-másik szomszéd szarka koma azt fecsegte, hogy azért kellett Holló urnak távozni a fényes kastélyból, mert nem tudta megtagadni hollótermészetét s különböző drága ékszereket, gyűrűket, karpereczeket, ezüst kanalakat s más csillogó tárgyakat lopdosott és a padláson elrejtegetett, míg végre fölfedezték tolvajságát és agyon akarták löni; rá is löt-

tek, de nem találták s a vén gonosztevő elröpült; vissza sem mert többé térni a kastélyba. Igaz volt-e ez a hir, nem tudom; elég az hozzá, hogy Holló ur a nagy fa tetején ütötte föl lakását s mivel Czirmos czicza sokszor mászkált a fán, csakhamar megismerkedtek, jó barátságot kötöttek és gyakran csevegtek egymással.

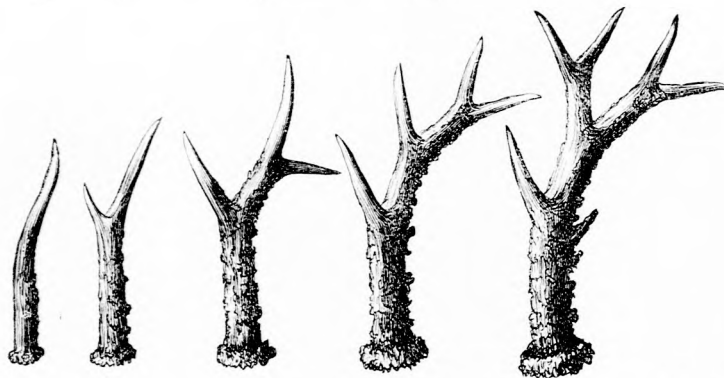
Czirmos elbeszélte az ő csön-des, egyszerű életüket a kis házikóban, mire a vén Holló mindig gúnyosan nevetett és dicsekedve elbeszélte, mit mindent látott és élvezett ő a nagy világban. Elbeszélte, milyen pompás az élet abban a kastélyban ott az erdő tulsó szélén s szegény Czirmos

A SZARVASRÓL. *A gim-szarvas.*

(Lásd a 266. lapon.)

I. II. III. IV. V.

A SZARVASRÓL. *A szarvas-agancs kifejlő dése.* (Lásd a 266. lapon.)

szomorú szerü az nia kell.

—
kiváncsi

—
nagyon egy kedám csak egy kis helye, p

rencsénézte lakott kapott a helynya in kapott egeret kedvé Holló

szomorkodva gondolt arra, milyen egyszerű az a házikó, melyben neki most laknia kell.

— És vannak ott macskák is? kérdé kíváncsian.

— Meghiszem azt! Az öreg grófné nagyon szereti a macskákat, mindig van egy kedvencz cziczája, — no, ennek van ám csak jó dolga! Tudom, nem cserélne egy kis királylyal sem. A szobában van a helye, puha bársony vánkoston; egész nap

semmi dolga, nem kell egerésznie, élelem után járnia, csak győzze megenni a sok pompás ételt, amit elébe raknak! Reggel kövér tejsűrű vagy zsiros sült közt válto-gathat, ebédre a grófné tányérjáról a legjobb falatokat kapja s még napközben is mindig telve várja a vánkos mellett egy nagy csésze. Nincs a világon jobb élet.

Ezek a beszédek egészen megzavarták a Czirmos fejét; minél többször beszélgetett Holló urral, annál inkább sze-

A SZARVASRÓL. *A ren-szarvas.* (Lásd a 266. lapon.)

rencsétlennék érezte magát s megvetéssel nézte a szerény házikót, melyben eddig lakott; a tejeckét, melyet reggelenként kapott, csak úgy immel-ámmal ette meg, a helyett, hogy hálát érzett volna jó asszonya iránt; ebédre és vacsorára is mindig kapott valamit, napközben pedig foghatott egeret és verebet kedvére s ez az élet kedvére is volt eddig, — de most, mióta Holló ur tele beszélte a fejét, mindig azon

járt az esze, milyen pompás volna ebédre egy jó kövér pulykaczomb, ozsonnára sűrű tejszin vagy épen tejhab és más efféle csemege, azután pedig a puha bársony párna, melyen bizonynyal jobban esik az alvás, mint itt a kályha tövében a kemény fapadon.

Egy szép nyári este Holló ur ott ült a nagy fa egyik ágán s megpillantván a ház előtt ácsorgó Czirmost, lekiállott hozzá:

— Jó estét kívánok, kedves szomszéd!
Nem jön fel ide egy kis csevegésre?

A cicza azonnal a fa alatt termett,
fölmászott és Holló urral szemben egy
másik ágon foglalt helyet.

— Milyen szomorú arcot csinál!
szólalt meg Holló ur. Talán beteg?

— Oh nem, felelé Czirmos. Hál'isten-
nek, nincs semmi bajom.

— Akkor hát valami bubánat érte?

— Azt sem igen mondhatuám . . .
azt hiszem, más a bajom. Unatkozom; sze-
retnék menekülni ebből a szegényes, elha-
gyatott házból.

— Hja persze, azt nem esodálom, ott
bizony nem lehet valami nagyon pompás
az élet.

— Oh! de milyen szomorú itt az élet!
Képzeld, reggelre soha sem kapok egye-
bet hig tejeckénél; sültet legföljebb va-
sárnap, akkor is milyen keveset. Ha egy
kis hust akarok enni, kénytelen, vagyok
órákig lesben állani, míg egy-egy egeret
vagy verebet sikerül megfognom. Sokszor
nem is sikerül egész nap!

— Ez valóban szomorú sors!

— Mondja csak, kedves Holló ur, —
ugy-e amott a kastélyban a grófné czi-
czája nem kénytelen egerek után fáradni?

— Még csak az kellene! Nem is
szabad tennie, még ha akarná is. De azt
hiszem eszébe sem jut, inkább heverget s
puha vánkoston.

— Ah, milyen szerencsétlen vagyok
én! sohajtá Czirmos.

Épen folytatni akarta panaszkodását,
midőn erős szárnyesattogás hallatszott a
nyomban rá vendég érkezett: Bagoly ur,
ki egy harmadik ágon foglalt helyet.

— Jó estét kívánok! Hogy vannak,
kedves barátaim? kérdé Bagoly ur szíves
hangon.

Holló ur és Czirmos nem feleltek
rögtön s Bagoly ur jól látta, hogy nem
épen nagyon szívesen látják. Holló ur
valóban nem igen szerette a tapasztalt,
bölc Bagoly urat, mert mindig keresztül
látott minden gonoszszágon. Czirmosnak
nem volt ugyan semmi kifogása Bagoly ur
ellen, de a mostani nagy kedvetlenségében
nem igen tudott nyájas arcot csinálni,
Bagoly ur észrevette mindezt és így szólt:

— Ugy látom, roszkor jöttem, va-
lami érdekes beszélgetést zavartam meg.
Bocsánatot kérek, távozom rögtön.

— Oh kérem, szólt Czirmos, nincs
okunk titkolózni; beszélgetésünk nem is
annyira érdekes, mint inkább szomorú.

— Nono . . . mi a baj? És kinek
van baja?

— Kinek? Hát nekem!

— Lehetséges-é! Hiszen én ugy tu-
dom, hogy ön kedves Czirmos barátom,
nagyon meg lehet elégedve sorsával.

— Én? megelégedve? felelé Czir-
mos boszusan. Épen megfordítva, nagyon
is sok okom van, hogy ne legyek meg-
elégedve. Hát kapok-e én czukros tej-
habot meg csirkeczombot reggelire mint
a grófné ciczája? Van-é nekem bársony
vánkosom, nyugodhatom-é éjjel-nappal
kedvem szerint? Nem kapok egyebet hig
tejeckénél s a kályha tövében kemény
padkán kell aludnom.

— Minden tisztességes cicza meg
lehet elégedve ilyen sorssal s eddig ön
sem panaszkodott, kedves Czirmos bará-
tom. Azt hiszen, Holló ur beszélte tele a

fejét ho
tanácsol
meg, hog
boldogn
ban; go
nedves, s

Szöveg

fejét holmi bolondos mesékkel; de azt tanácsolom, ne hallgasson reá, gondolja meg, hogy sok szegény czicza ugyancsak boldognak érezné magát ilyen állapotban; gondoljon azokra a cziczákra, kik nedves, sötét pinczékbe, raktárakba van-

nak becsukva, ott töltik egész életüket, kötelességük összefogdosni patkányt és egeret s nincs soha pihenésök, tejeckét pedig épen nem kapnak, hanem csak azt esznek, amit maguk szereznek.

(Folyt. követt.)

SZÜRET.

Szövege: a »Kis Lap«-ból.

Dallama: Kohánytól.

Vidoran

mf É - rík a szó - lö A lu - ga sok - ban.
Áll - ja - tok An - na Most ki - csi kör - be.

A szü - re tünk bő kád - ba be - pot - tyan.
S hull - jon az alma, Nos - po - lya, kör - te!

Méz i - zü gó - hér, Eny - he ka - dar - ka:
A ga - ra - bók biz Meg - tel a jó - val:

Már csak a - líg tér A ko - sa - rak - ba.
Hull be - le som, birs, Szil - va, di - ó - val.

S rendez az ap - juk: Mind ki no rés - re!
Hull be - le al - ma, Hull be - le kör - te,

Ezt ki - ta - pos - suk, Mars be a prés - be!
Kap - ja is An - na, Mis - ka, meg Ör - zse.

S rendez az any - juk Szél - re ki - áll - va:
S szól kicsi An - na: Megy, ke - ze fá - zik!

Ezt föl - a kaszt - juk A ka - ma - rá - ba!
S mesz - sze ka - nyarg - va Jól be - po - fá - zik.

